

גימאל עבד-אל-נאצר, בחברת בנו, בחקופה הראשונה של שלמונו, שבה הזמין את ירוחם כהן למצריים

כאשר הגיע (הגנרל מוחמד) נגיב לשילטון (במהפכת 1950 במצריים) ולא ידענו מיהומי במישטר החדש — הכרנו רק את שמו של נגיב עצמו — טילפן לי ירוחם כהן ואמר: „כתוב מאמר על גמאל עבד-אל-נאצר. אני בטוח שהוא המנהיג האמיתי.“

סאדאת: אני יודע.

אכנרי: אתה יודע?

סאדאת: שמעתי על האיש, אני בטוח.

אכנרי: וכך הייתי האיש הראשון בעולם שכתב מאמר על עבד-אל-נאצר וגילה מיהו האיש הקובע מאחורי נגיב.

אחרי שנאצר הגיע (רישמית) לשילטון, הוא שלח לירוחם כהן הזמנה, לבוא למצריים. ירוחם הלך למשה שרת ושאל אם מותר לו לנסוע למצריים, ומשה שרת אמר לו: „אם נאצר רוצה להזמין ישראלי, שיפנה אל משרד החוץ שלנו, ואנחנו נקבע מי ייסע.“ בזה נגמר כל העניין.

סאדאת: (נדחם): מה, באמת?

אכנרי: כן. שררה אז אותה הפסיכולוגיה.

ביגלל הסיפור הזה אני בטוח שעבד-אל-נאצר, לפני 1956, לפני פברואר 1955, חשב על יוזמה כלשהי (להשגת שלום עם ישראל).

כאשר כותר הכוח המצרי בפלוג'ה, שלח אלון את כהן לפגישה עם נאצר, כדי לדון בדברים טכניים — פיגוי הגופות שנותרו בשטח בין הקווים. השניים התיידדו מאד. ירוחם סיפר לי את כל הסיפור. זהו סיפור נהדר. באחד הימים, כאשר נאצר היה מדוכא מאוד-מאוד, הוא אמר לירוחם: „לעולם לא נצא מכאן. נמות כגיבורים אך לא נצא מכאן!“ ירוחם — הוא תימני, בחור נחמד מאוד — אמר לנאצר: „יא גמאל, אל תתייאש, כולכם תצאו מכאן, ועוד יהיו לך ילדים.“

אחרי המלחמה, כאשר שירת ירוחם כהן בוועדת שביתת-הנשק (הישראלית-מצרית), סיפר לו הנציג הישראלי: „זה עתה נולד ילד לידידך עבד-אל-נאצר.“ ירוחם שלח לו מתנה, דרך ועדת שביתת-הנשק, ועבד-אל-נאצר שלח לו כתודה חבילת ממתקים מגרופי.

סאדאת: אתם הייתם יכולים לעשות את אותו הדבר, אילו היה משהו מכם בא מייד אחרי הניצחון של 1967. זה יכול היה להצליח, אפילו אצל נאצר!

אכנרי: אני בטוח בזה. תמיד חשבתי שנאצר מוכן לשלום. אולי מפני שהינינו יחד במלחמה.

היה לנו אז ידיד משותף, איני יודע אם אתה מכיר את השם — ירוחם כהן. הוא היה השליש של יגאל אלון, כאשר אלון היה מפקד חזית-הדרום.

* התאפקתי כאן מלספר לנשיא כי ביום החמישי של מלחמת ששת-הימים הצעתי לראש-הממשלה, לוי אשכול, לנהוג בדיוק כך, ולהציע לפלסטינים הצעת-שלום דרמטית.

ירוחם כהן בחברת יגאל אלון בערב של זיכרונות

אם בגין יעצור באמצע הדרך, הוא לא יזכה בשום חלק של התהילה

66

סאדאת: אני בטוח בזה.

אכנרי: ובכן, אני מודה לך מאד על שהקדשת לי זמן כה רב.

סאדאת: בסדר, אורי.

אכנרי: ואני מקווה לראות אותך בקרוב בכנסת.

להתראות.

* באוקטובר 1956 פתחה ישראל במלחמת-סיני. ב-לילה האחרון של פברואר 1955 תקף כוח של צה"ל, בהנהגת אריק שרון, מחנה צבאי מצרי בעזה. התקפה זו, שבה נהרגו כ-50 מצרים, ושמוניעיה לויטס ערפל עד היום, גרמה לתפנית בגישתו של עבד-אל-נאצר, כפי שהוא העיד בעצמו.